

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

A Camprodón — L' estiuheig dels Segadors

Traballant per reanimar la patria.

Aixó sí, de romansos no 'n vulguin més. En Sagasta ha assegurat que 'ls ministres aprofitarien las vacaciones d' istiu treballant de ferm en preparar reformas y en reorganisar els serveys.

En lo que treballarán, de segur, es en passarlo lo més regaladament y ab la menos calor possible.

Tant més quan haventse proposat reorganisar els serveys, l' un ministeri ha tractat d' encarregar-se de atencions que corresponian á un altre, haventse armat, ab tal motiu, un desgabell en els centres burocráticos, que ni ells mateixos s' entenen.

De manera que fet y fet s' ho deixarán corre, perque ¿á que hi son ells? A endrapar y pera menjar bé; cal avants que tot no fer bellugar la taula. Els plats y las copas se vessan, y després tot son tacas.

La gran satisfacció l' han tinguda al veure que 'ls ingressos han experimentat un augment superior á lo qu' ells mateixos calculavan. A 35 milions de pessetas ascendeixen els augments obtinguts en la recaudació del primer semestre. Un periódich de l' olla diu que aixó demostra la millora de l' administració y la prosperitat del país.

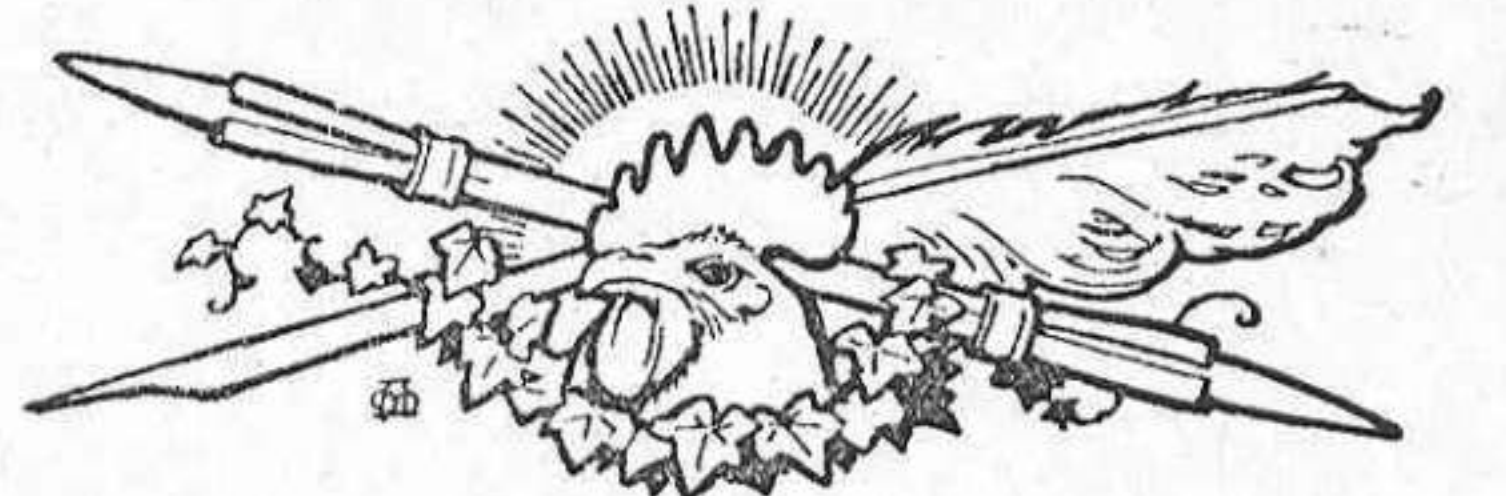
De manera que la prosperitat de un país depén no dels reconstituyents y tónicos que puga pendre, sino de que las sangrias que li aplican rajin en molta abundancia.

Tota vegada que recaudan més de lo qu' esperavan, bé podrian aliviar alguns tributs que s' han fet insoportables, com per exemple l' recárrech sobre las quotas de consums, contribució odiosa que pesa principalment sobre las classes necessitadas. Pero no tinguin por, no ho farán: ni que 'ls matessin.

¿La limona raja encare? Donchs res de afloixar una mica l' apretada, y vinga gastar tot el such. De moment s' ha pensat en la creació de un nou ministeri que podria ser el de Comers, ab tot el seu séquit de rodas inútils, empleats y menja-pans.

Y capassos son de ferho tal com ho pensan. Y si no l' de Comers, dividiran en dos el de Gracia y Justicia, que també de aixó s' ha parlat, deixant la Justicia á un cantó y la Gracia á l' altre, en un país ahont de justicia no n' hi ha, y de gracia cada día menos.

PEP BULLANGA

LO QUE PASSA Y NO POT PASSAR

OTS els drets, totas las llibertats constitucionals las reserva 'l govern pels enemics de las llibertats y 'ls drets, que conspiran tot hora per acabar ab aqueixas llibertats y ab aqueixos drets mateixos.

En cambi als que ho estimem com un patrimoni guanyat per nostres pares y per nostres avis ab la sanch de las sevas venas, se complau el govern en fèrnos ho guar, donántnos ho tan sols á estiragassadas, ab no pocas restriccions y casi sempre mermat de pes y sofisticat de qualitat.

En aquest irritant contrasentit casi bé s' diria qu' estriba tota la política dels governs de la restauració, tant amichs d' encendre un ciri á Sant Miquel y un altre al diable, y parar la taula al peu del altar pera menjar regaladament á la llum de aqueixos dos ciris.

Ab aquesta política hipócrita y depravada, 'ls reaccionaris viuen y prosperan, y si de tant en tant de-

DE DIJOUS A DIJOUS

El balans de la primera legislatura de las Corts sagastinas se reduheix á la aprobació de una sola lley: la del crédito de 12 milions de pesse-

tas que pera comprar canons de artilleria va demanar el general Weyler.

Aquesta compra de canons, devia ser lo més intressant y urgent, per quant els demés assumptos s' han deixat per la tardor. Quan las Corts tornin á obrirse, á mitjans d' octubre segons uns, ó segons altres, á principis de novembre—l' temps de las castanyas—se posarán á discussió 'ls pressupostos. Després vindrán els frets de l' hivern, y no será temps de ocuparse de reformas, perque en una estació tan rigurosa, naixerian massa arronsadas. A la primavera tampoch es prudent empéndrelas, perque las sanchs rebrotan y al sortir els projectes del cap

dels ministres podrian morir de una apoplegia. Vindrà l' istiu, y s' repetirà lo que acaba de succehir ara mateix:—Ab aquesta calor ¡qui dimoni té ganas de treballar!

Pels sagastins devia ferse aquella antigua cansó catalana:

«El dilluns per sos difunts
la vella no fila.»

Y ab una ó altra excusa no fila cap día de la semana fins al diumenje. Y encare

«el diumenje filaría
si n' era día.»

mostran el seu disgust, es perque encare als liberals alguna vegada, no sempre, se 'ls deixa expedit el dret de la protesta, qu' es de tots els drets un dels més tristos, com que equival estrictament a la queixa estéril del qui reb y no pot tornars'hi.

Els reaccionaris monopolizan el dret de associació ab las sevas corporacions religiosas creadas y organizadas de tal manera, qu' escapan a l' acció de totes las lleys, tant que avuy no está encare determinat si han de regirse pel concordat ó per la ley comú, lo qual no obsta perque subsisteixin y siguin respectadas y protegidas.

Probin els obrers de constituir una associació omínt el més mínim requisit de la ley y sabrán lo que la broma 'ls costa. Inculpats de haver montat una associació clandestina, no pararán fins á presi ri, fent tal volta un alto més ó menos llarch y més ó menos misterios en els calabossos de Montjuich.

Els reaccionaris monopolizan la llibertat d' ensenyansa, fins al punt que més del 80 per cent dels joves que aspiran á tenir el títol de batxillers están baix la direcció dels ensotnats. Se dirá que molts pares de familia, per una ceguera incomprensible, ó seguint las corrents de una moda estúpida, ne tenen de aixó la culpa, ja que ningú 'ls obliga á portar als seus fills als colégis religiosos. Pero si 'l govern comensés per exigir als professors de sotana els corresponents títols académichs que 'ls autorissin pera exercir la ensenyansa, no n' hi hauria tants que s' hi poguessen dedicar, per ser moltíssims que careixen de aqueixa patent oficial de aptitud, que á tot professor seglejar se li exigeix ab el major rigor. Als de las sotanas els basta tenir el cap pelat, no per l' estudi, tant sols per la navaja del barber.

Ahont s' observa més el privilegi que disfruta la gent reaccionaria, es en l' exercici del dret de manifestació.

No sembla sino que 'ls carrers y plassas de las poblacions s' hajan fet perque ells sempre que ho tingan á bé pugan passejarlos, en la forma y la manera que millor els convingui.

Un dia organisan una professó, l' endemà un rosari de l' aurora, l' endemà passat un jubileu.

Y allá van á munióms, interrompent el tránsit públich, atronant els oídos ab els seus brams, fent montar, ab las sevas provocacions, la sanch al cap, als enemics de tota hipócrita moixiganga; sembrant arreu llevers de disgust qu' en fetxa més ó menos llunyana qui sab si germinarán produhint una de las plagas més tremendas que poden caure sobre un poble, la guerra civil de carácter religiós.

Donchs bé: als insensats que tals actes realisan, els agents de l' autoritat els guardan las espalllas. De civils ab el sabre desvenaynat, de ángels custodis del desordre públich, garrot en mà, s' omplan las embocaduras dels carrers per hont ha de passar el Jubileu. Un xiulet ó qualsevol paraula proferida contra aquells llops ab pell d' ovella que insultan els sentiments lliberals, portan aparelladas la detenció immediata y las molestias de un llarch procés.

En cambi, un govern que de liberal blasona, s' atreueix á prohibir que 'l poble de Madrid realisi una manifestació pública al péu de l' estúta de Mendizábal. ¡Quina vergonya y quin escándol!

Y ja que no pot impedir que se celebrin meetings per enaltir l' obra del gran revolucionari progressista que al any 37 del passat sigle feu aprobar la ley abolint las corporacions religiosas y establint la desamortisació dels béns eclesiástichs, s' enginya de manera que aqueixas demostracions acabin com vá acabar diumenje la de Barcelona, ab un gran disgust.

Sí: diumenje s' van veure 'ls perills inherents á realisar certs actes lícits y legals, á pesar de que en ells haja reinat l' ordre més perfecte.

De res ha de servir l' actitud pacífica y correcta dels milers de ciutadans reunits dintre de un lloch tancat, sense haver donat lloch al més mínim apercebiment. El perill está á la sortida.

Com si hi haguessen parat una ratera, allá s' troban ab las armas y 'ls garrots á punt els agents de l' autoritat que aprofitarán la mes insignificant demostració, un crit ó un xiulet fet fer tal vegada pels mateixos de la secreta, pera caure sobre la pacífica multitud, promoure corredissas y desgracias, y aquest vull, aquest no vull—agafar al primer que 'ls vé á mà y subjectarlos després al procediment militar com autors de insults á la força armada. ¡Costa tan poch de acusar sense com vá ni com costal!

Ab tots aquests fets hem de conèixer que qui 'ns governa es en Sagasta, l' ex-miliciano, l' ex-francmasó, l' ex-enemich del clero, l' ex-revolucionari, l' ex... etc., etc.

Tractantse del home del tupé, hauríam de dir tants *ens*, que fins semblaría qu' estavem vomitant de fástich.

¡Y aixó qu' ell es 'l representant de la situació mes lliberal dintre de la monarquia!

P. K.

LA MORT DEL JUST

En magnífica cambra encatificada, y sobre un llit molt tou, plé de riquesa se despedeix del mon y sa grandesa qui s' enriqué empobrint á gent honrada, pero al fi n' es també sa hora arribada, y per que Deu perdoni sa vilesa, per funerals y missas n' ha promesa part de sa gran fortuna mal guanyada. Ran s'eu un piadós clergue li assegura que pot morir tranquil: Deu lo perdona; y una jaculatoria ne murmura, untantlo ab los Sants Olis, quan s' adona que 'ls ulls en blanch l' august malalt ne gira, y segur d' aná al cel, tranquil espira.

LA MORT DEL PECADOR

En una ex-cort de porchs, que las trenyinas los cortinatjes son de tal estada, mort sobre un jas de palla de cibada un qu' encar guarda accions d' uns banchs y minas, que del que ja es al cel las urpias finas ferer sufrir tan forta sotragada, que mort de rabia y fam á la vegada. Comentant son estat unas vehinas, á buscá un clergue van per confessarlo; y l' infelís tossut s' hi va negarse

dihent que si al cel hi ha anat qui va arruinarlo, per no veurel desitja aná á cremarse; y llessantne renechs y salivera, espira 'l pecador bramant com fera.

L' AVI RIERA

MENDIZÁBAL

MOLT s' ha parlat aquests días de 'n Mendizábal: creyém donchs, que han de despertar la curiositat dels nostres lectors els següents datos biográfichs.

D' Joan Alvarez Mendizábal va naixer á Cádiz el día 25 de febrer de 1790 y morí á Madrid en novembre del 53.

Eran sos pares uns modestos robavellaires de aquella ciutat andalusá.

Desde jove, empleat primer en l' Administració de queviures (1808) y en la casa de banca de Beltrán de Lys, doná mostrás de possehir una inteligencia molt clara y expedita pel negoci. Sas ideas sincerament lliberals, li ferer contraure amistat ab los homes públichs Istúriz y Alcalá Galiano, per allá l' any 19 mentres se conspirava de ferm pel establiment de las institucions constitucionals.

Al any següent prenía las armas, posantse á las ordres del general Riego que havia donat el crit de insurrecció en las Cabezas de San Juan. Tres anys durá 'l govern dels lliberals; Mendizábal els prestá inmillorables serveys, havent facilitat á Argüelles la contractació de un empréstit á Inglaterra en condicions ventajosas.

L' intervenció armada del govern francès acabá ab el govern lliberal: se desencadenaren sobre 'ls vensuts las mes feroxes persecucions, y Mendizábal hagué de refugiarse á Inglaterra. Allí fundá una casa de comers que adquirí al poch temps una prosperitat inmensa.

Per encárrech del govern portugués, en lluyta ab els legitimitas de aquell país, contractá un empréstit ab un éxit tal, que adquirí una reputació d' hisendista eminent. El comte de Toreno, al formar ministeri al any 35, cridá á Mendizábal, encarregantli la cartera de Hisenda.

Mendizábal era un home expedit, resolt, optimista y plé de fé y entusiasme: el governant mes apropiat pera conjurar las terribles circunstancias perque atravessava 'l país, empobrit, escolat y entregat als horros de la guerra civil carlista.

Al nou ministre de Hisenda tal vegada 'l cor l' enganyava, forçantli la linsió de que ab dos ó tres mesos de deixarlo fer á n' ell, logaría acabar la guerra; pero no li feu may traició la voluntat enérgica.

El fou qui decretá un formidable alistament que prengué l' nom de *quinta de Mendizábal*; ell qui contractá legions extranjeras pera llansarlos contra 'ls carlins; ell en fi qui proporcioná poderosos elements de combat al exércit lliberal, en armas y municions de boca y guerra. Li faltavan diners, y trobá 'l niu de ahont havían de sortir, precisament de las arcas dels enemichs de las institucions lliberals.

Indignat el poble contra las ordres religiosas, havia calat foch á alguns convents de Reus, Barcelona y altres punts, y el monarquisme fugía esporugit del socarrim, deixant un gran caudal de bens immobles. Magnífica ocasió troba en Mendizábal pera declarar

nacionals aquellas fincas, enagenarlas y destinar son producte á la pacificació del país.

Naturalment que per enderrocar l' edifici secular de las comunitats religiosas, era precis una força superior á la de un home sol, ab ser tanta la de 'n Mendizábal. Totas las armas s' emplearen contra l' ardit ministre revolucionari que á tal s' atrevia: la burla, 'l sarcasme, la calumnia, las intrigas palaciegas, la propaganda en las tronas, la sugestión en el secret dels confessionaris. No pogué, de moment, resistir aquella avalanxa enverinada, y caygué del poder; pero pera tornarihi poch mes després, ó siga á l' any 36, al constituirse 'l ministeri Calatrava, obtenint una especie de dictadura económica: tal era la confiansa que inspirava al poble lliberal.

Y en efecte, se feu digne d' ella consolidant la seva obra: confirmant, baix forma legal, per ley votada en Corts l' abolicció de las ordres religiosas, y desvinculant els bens de mans mortas, que al tornar á la circulació, havían de despertar per tota Espanya un gran esperit d' activitat, iniciativa y progrés material. En aquest concepte l' obra de Mendizábal deu ser considerada com la mes trascendental, en totas las revolucions realizadas durant lo passat sigle. A ella s' degué com efecte immediat, la derrota del carlisme, y á ella també la poca ó molta prosperitat de l' Espanya moderna.

Els moderats, que son els qui mes s' aprofitaren de la compra dels bens nacionals, á impuls de las malas passions políticas, ferer causa comuna ab els reaccionaris contra 'l gran reformador, qui, fidel á Espartero, caygué y emigrá ab ell al any 43.

El país quedá baix el domini de la zarrasca de 'n Narváez, y de res serviren las tentativas revolucionarias dels mesos de mars y maig de 1848, en las quals s' atribuí á Mendizábal una part activa: en Narváez las ofegá en sanch, y 'l gran reformador, cinch anys després moría en la pobresa.

Ell que havia disfrutat de una gran posició comercial creada ab sos esforços; ell que havia enriqué á tanta gent, morí sense deixar bens de fortuna, sent enterrat son cos en lo cementiri de Sant Nicolau de Madrid, al costat de Argüelles y Calatrava, y erigintse per subscripció pública una modesta estúta en la Plassa del Progrés de Madrid.

Se comprén que una historia tan honrosa mortificá als polítichs de avuy día, y especialment á 'n Sagasta, que per voler passar plassa de finch representant de las ideas lliberals dintre de la monarquia, hauría de ser l' heren y 'l successor del gran Mendizábal, y s' ha constituit, no obstant, en el demoleedor de la seva obra.

Cortesá, en lloch de patriota, s' comprén molt bé que 'l recort de 'n Mendizábal el molesti. A despit de la seva frescura, basta parlarli de Mendizábal pera ferli posar malament el dinar.

P. DEL O.

Las entera va veure's prácticament l' interés que s' pren en els patrons barcelonins per la sort de las classes treballadoras.

Convocadas per l' Alcalde els individuos que las entitats obreras y patronals designaren pera formar part de la Junta local de reformas sociales, hi assistiren cinch dels sis vocals obrers, y faltaren á la llista cinch dels sis vocals patrons.

De aquestos no hi concorregué sino 'l Sr. Ferrer y Vidal (D. Lluís), y encare per anunciar la seva dimissió.

No es que hi hagués qu' esperar gran cosa de la Junta mixta, constituída, segons las disposicions dictadas pel govern; pero valia la pena de que 'ls patrons per atenció y cortesía als seus cooperadors obrers, fessin quan menos acte de presencia.

Parlant la gent es com s' entenen; y entenentse es com se lliman dificultats y asperesas.

La conducta revanxinada de certs patrons, que s' negan á considerar que un operari es un home com ells, produheix no poch conflictes sumaments perjudicials á la producció.

L' orgull sempre ha fet mala feyna.

Lleigeixo:

«S' assegura que alguns elements radicals del catalanisme, desitjosos de treures de sobre l' estigma clerical, tractan de crear un partit republicá catalanista.»

¡Ay pobrets! No guanyarán per excomunióms!

Se m' assegura que han circulat ordres molt severas respecte als atachs que pugan dirigirse á una certa institució armada.

Ja té rahó la cansó:

«El ser civil es un placer.»

L' estreno del drama de 'n Pey y Ordeix «Paternidad» efectuat dissapte á la nit al *Teatro del Circo Barcelonés* tingué un éxit inmens, colossal, y verdaderament republicá.

Las maldats de la secta jesuítica son posadas de relleu per la má valenta del autor del drama, qui en distintas ocasióms signé cridat á las taulas, apareixenthi vestit ab la roba talar que usa sempre—perque es capellá, encare que 'ls seus colégas no li deixan fer de l' ofici—y entre 'ls acorts de *La Marsellesa* y l' *Himne de Riego*.

El batallador Sr. Pey y Ordeix ab el seu drama, contra 'ls jesuítas y 'l clericalisme, demostra ser una gran veritat lo que diu el refrá:

«No hi ha pitjor tascó que 'l de la mateixa estella.»

El diumenje passat en el torín vell el públich va saltar á la plassa quan se torejava 'l darrer novillo y 's va armar una gran tabola.

Si ho haguessin fet quatre días avans, ab els vents que ara bufan, tothom s' hauría cregut que 's volia celebrar l' aniversari del día de Sant Jaume del any 35.

Alguns periódichs francesos diuen que en la frontera hi ha agitació de carlins.

El govern espanyol diu que no n' té cap noticia, y que tot aixó es pura fantasia.

Es molt fàcil que tot sigui veritat; que 'ls carlins s' agitin y que 'l govern estigui á tres quarts de quinze, pero no enteném perquè 'ls carlins han d' agitarse d' amatag á la frontera, quan ab professóms de jubileu están agitantse públicament dintre d' Espanya.

Y que no es fantasia. La fantasia está en creuer que ara 'ns governa un partit lliberal.

En la major part de las poblacions espanyolas s' han celebrat *meetings* conmemoratius de la abolicció de las corporacions religiosas en virtut de la ley Mendizábal, promulgada l' 29 de juliol del any 1837.

Aixó vol dir senzillament, que 64 anys enera hi havia governs que feyan lo que 'ls governs d' avuy no gosan fer... per no indisposarse ab aquells poders, dels quals ells diuen encare—y aixís la Constitució ho prevé—qu' ells ne son els responsables.

En Mendizábal aqueixa responsabilitat la volia, la tenia y l' exercia.

Veritat que llavoras els governants no volían rebre altre calor que 'ls que 'ls donava de plé á plé 'l sol de la opinió pública.

Y en cambi, els de avuy, están tips y amadorrats, y ni á garrotadas se 'ls pot treure de davant del escalfa-panxas de la monarquia.

LLEYDA, 30 de juliol

Ab el títol de *Hoja dominical*, publican els llanuts una fulleta plena de provocacions y amenasas, per qual motiu els elements lliberals han pres el partit de publicarne un' altra, ab el títol de *Libertad*, que ha sigut molt ben rebuda per la valentia ab qu' está escrita, sent mes que segú que contribuirá á treure la son de las orellas dels que dorman. Es precis batre's ab la reacció en tots els terrenos, seguirlos totas las petjadas y no deixarlos respirar. Y si buscan alguna cosa, que la trobin.

SANT BOY DE LLOBREGAT, 26 de juliol

També 'ls Pantojas de aquest poble fan lo que poden per demostrar una fé que no senten y fer gala de una hipocresía repugnant. Com Deu els cria y ells s' ajuntan, en la professó dita del Sagrat Cor hi figurava en primer terme l' arcaide Pí (federal) y 'ls seus companys tan federals y tan dignes com ell. Mes el verdader poble lliberal mira ab despreci aqueixas comedias. Y mentres els pecadors fan aquests papers ridículs, procurant passar als ulls de la Societat com á gent honrada, no tardará molt temps en que las professóms semblarán cordas que van de pas.

MOLINS DE REY, 24 de juliol

Torném á tenir enfutismat al nostre gorch negre, que l' altre día s' esbravá en el convent de monjas ab motiu de celebrar la repartició de premis á las *Hicas de Maria*. Per cert que un pobre noy qu' estava escoltantlo, en lo moment que vá cometre la imprudencia, tan propia de l' edat, d' enrahonar una mica alt, ell, el gorch negre no content ab escandalisarlo pegant fortíssims cops sobre la tarima, li vá tirar un llibre entre cap y coll, que si l' arriba á tocar li romp el batisme.—Aixís procedeix el nostre pare de ánimas, que millor podria titularse pare de la bona vida y dels sabrosos talls, que fins la quixalla quan el veu, en lloch de ferli l' amistat, li crida:—Visca 'l nostre panxa gros!

ARENYS DE MUNT, 20 de juliol

En aquesta vila s' hi nota extraordinaria animació ab motiu de la próxima inauguració dels mercats semanals que l' Ajuntament ha acordat celebrar cada dijous. La comissió organitzadora treballa ab molt de zel pera donar impuls al projecte que té totas las probabilitats d' obtenir un éxit complet, ja que sens dubte acudirán als mercats gran número de tractants de bestia, y venedors de ous, fruyta, gra, verduras, robas y quincalla; ab la ventatja de que als que hi acudeixin no se 'ls cobrará cap impost per el lloch qu' ocupin. Es tan gran l' entusiasme qu' ha despertat aquesta millora entre 'ls habitants d' Arenys de Munt, que s' preparan grans festes pera l' dia 8 d' Agost, primer día de mercat.

IGUALADA, 23 de juliol

Diumenje se celebrá la festa cívica, en memoria dels que van sucumbir en l' atach dels carlins ja fá 28 anys. Hi prengueren part las següents societats *Ateneo obrer*, *La Nueva Constancia*, *El Foment*, *La sociedad coral Apolo*, *La Unión republicana* y altres entitats, ademés de una nu-

En Krüger y la seva difunta esposa.

(Vegis l' article *La Senyora Krüger*, página 3.)

merosa concurrència. Ab acompanyament de una marxa fúnebre, la comitiva s' dirigí al cementiri a depositar las coronas que anavan colocadas en un cotxe fúnebre. De allí, al passeig ahont els músichs tocaren *La Marsellesa* y l' *Himne de Riego*, y a la Plassa de la Creu, hont l' alcalde pronunciá un petit discurs, que fou saludat ab crits de Visca la Llibertat! y Visca la República! L' acto resultá lluhidíssim.

COLL-BLANCH, 30 de juliol

Té per objecte la present, parlarli de una historia que l' día menos pensat pot acabar en drama. Vingué a n' aquesta barriada un pintor per ocupar-se en els treballs de la famosa Torre Barrina. Ab permís del rector de Sans, lográ fer un novenari en la capella instalada aquí y propietat del barri, actuant ell de capellá, y com siga que s' trobés ab que 'ls vehins excusavan la seva assistència, se desfeu contra ells en los mes grossers improperis. Succéhi al día seté, que mentres ell feya la seva dintre de la capella, uns ruchs portats a abeurar posárense a bramir desafortadament, motiu pel qual ell sortí a la porta, vomitant tota mena d' insoléncias. Tals si gueren aquestas, que un vehí justament indignat repartí una bofetada que no tingué resposta.

Y no s' ha acabat ab aixó la qüestió, assegurantse que ab l' apoyo de la familia Farnés, duenya de la Torre Barrina, de trista recordació en l' época de la Exposició universal, se proposan lo segon diumenje de agost fer una especie de funció de desagravis, ab l' assistència de uns 300 y pico de homes de la Associació de Miquels de Barcelona. Pot figurarse l' excitació que aquestas notícias han produhit entre 'l pacífich vehinat de aquesta barriada, sent l' opinió general que s' ha de repelir la forsa ab la forsa; de manera que alló que deya al principi de que la broma pot acabar en drama, no té res d' exagerat. A las autoritats toca ara veure si es ocaisió de pendre cartas en l' assumpto, evitant un gran disgust.

LA SENYORA KRÜGER

L' president Krüger ha tingut la desgracia de perdre a la seva fidel esposa, víctima tal vegada de l' anyoransa, ja que al Transvaal vá quedar-se, quan el seu marit se 'n vingué a Europa; ó qui sab si dels espectacles dolorosos de una guerra injusta y devastadora com la que sostenen els inglesos en aquell desgraciat país.

La Sra. Krüger, fou el modelo de la dona de sa casa, y en aquest concepte no hi ha reyna al mon que valgui lo qu' ella valia.

Perque quan las soberanas descendeixen a certas tasques domésticas, sembla que ho fassin per distingirse, y fer parlar d' ellas, en contrast ab la seva vida ordinaria de gala y ostentació. En cambi la senyora del President del Transvaal ho feya per naturalesa, per caràcter, per gust, per deber y no com una escepció, sino com una norma constant de vida. Tan infiltrat tenia en la seva ánima l' esperit de aquellas democracias patriarcales.

Els que la conegueren la pintan com la esposa y la mare modelo, que concentra tots el seu ser en el cuydado y l' ordre de la casa y l' amor al espós y als fills.

Ella era qui disposava l' dinar de la familia y qui s' cuydava del bon estat de la roba, sense ficarse en res mes que las feynas domésticas. Quan se declará la guerra, ella personalment guisá sempre 'ls menjars del president de la República, per prevenir el cas de que una má traidora envenenés al gran home.

Sobria y sencilla, no tenia mes que tres vestits y tots ells modestos. De sombreros n' usava dos, y havia prohibit que 'ls hi adornessin ab aucells dissecats, dihent que ningú tenia dret a privar de la vida a uns sers tan hermosos, pera satisfer, no cap necessitat, y si tan sols els capritjos de la moda.

Anys enrera s' erigí una estatua al seu marit, representantlo tal com vá sempre, ab el llarch paletó y l' barret de copa. La senyora Krüger aprofitá tan bona ocasió pera posarse de acort ab l' escultor encarregat de l' estatua y lográ d' ell qu' en la copa del barret hi deixés un buyt a manera de plat, ab l' idea de que quan plougés s' omplís d' aygua, y poguessen els aucells assedegats anarhi a beure.

Aquest rasgo pinta un caràcter, y justifica lo que l' vell Krüger, al tenir coneixement de la seva mort, digné aixugantse las llágrimas:

—¡Pobreta! La meva esposa era una bona dona.

J.

ELS QUE DESFILAN

VE está llegint el diari? ¿Encare hi creu ab lo que 'ls diaris portan?

—Que hem de fé. ¿Cóm sabríam lo que passa sense 'ls diaris? Es una costum que no sé deixá.

—Jo no m' hi vull encaparrá. ¡Si no s' hi troba res de nou!

Totas las notícias que duhen els diaris, ó son cosas sapigudas ó son mentidas que las posan per omplir paper. Per xó no 'n lleigeix may cap.

—Jo sí; sobre tot els telégramas. En lo demás, cada qual tira l' aygua al seu molí; pero 'ls telégramas...

—¡Si se 'ls inventan!

—¡No es tan fácil!

—¿Que no? ¿Quin telégrama lleigeix ara?

—Ara estava llegint aquest que diu de Madrid, que per motiu de la calor, els senadors y 'ls diputats desfilan.

—¿Veú? Una noticia mes vella que l' aná a peu. ¿Qui no ho sab que 'ls senadors y 'ls diputats desfilan? ¡No li tenen poch de desfilada a la pobre nació! Y que la desfilan tan al estiu com al hivern. La llástima es que ni las desfilas ens deixan, que si las deixessen a lo menos aixó quedaria pels hospitals. Pero ¡cál fins las desfilas se 'n emportan. Lo que no fan es filá, com aquella vella que no filava en tota la senmana, y l' diumenje ja filaria sino que no n' es día.

—¿No es republicá vosté? Bé 'm sembla que li he sentit dí alguna vegada.

—Ab molta honra. Cada día m' ho sentirá dí.

—Donchs aixís, la minoria republicana de las Corts, per vosté no deu pas desfilá.

Tranquilitat

—Un polvo a la salud del nostre protector l' hermano Sagasta!

—Es clá que no; pero vosté mateix ja ho diu, es una minoria, y com que vots son trunfos, la majoria no la deixa filá. Ja veu com la nova que lleigeix, no té res de nova. Si 'l célebre Pere Grullo visqués, diria que aquest parte es enviat per ell.

—Segueix el telegrama dihent que 'ls ministres no desfilan.

—¿Veú? Aquella es una noticia vella, y aquesta es una mentida. ¡Que 'ls ministres no desfilan! Cabalment son ells els que desfilan més. Si ells no desfilassen, tindriam barcos bons y artilleria moderna, y las colonias encare serían espanyolas; tindriam l' agricultura al nivell dels paissos que no desfilan; tindriam els serveys ben montats y las oficinas decentas; y... en fi seriam lo que deuriem ésser, perque paguem per serho, pero desfilant, desfilant, els ingressos se fonen com la neu a montanya.

—Sí, si vosté vol...

—Tant si vull com si no vull. Si filassen en compte de desfilá ¿no haurían filat que hi ha ordres religiosas, que fins miradas baix las disposicions del Concordat, son desordres y res més? Els que 'ns han filat son els yankees, y ara 'ns filan els inglesos.

—Ja té rahó, ja.

—¡No n' haig de tenir! Es dí, 'ls ministres ja filan; filan tot alló ahont hi poden posá un impost; pero ho fan per després pogué desfilá més. Millor dit: no filan, ens filan. Ens filan per las cédulas, pels consums, per las contribucions, pel papé sellat, pels timbres móvils, pels traspasos, pels drets d' adua-

nas, pels serveys militars, y per tota la filera d' ingressos que no té fi ni compte. Per lo demás, dí que no desfilan, es una noticia que no ha filat d' avuy.

—Baix aquest punt de vista, 'm convens.

—Es clá que sí. Deixis de diaris, y tingui per segú que 'ls senadors, diputats y ministres, tan si s' quedan a Madrid com si se 'n van, tan si fa calor com si fa fret, tots desfilan.

PAU BUNYEGAS

XANFAYNA

Ja han comensat els ministres l' estudi preliminar de las importants reformas que 'l país vé demanant. Aquest concionut estudi segurament durará fins que las Corts se reunixin. Llavors, com es natural, deurá per forsa suspendres, pues no es possible estudiar y aná al Congrés cada tarde a contestá als diputats.

Per Nadal, si sobra un rato. l' estudi s' continuará, y lo mateix pense ferse els días de Carnaval.

Després caurá 'l ministeri, altres senyors pujarán, y tindrem dos ó tres mesos

La caricatura al extranger

¡Y d' aixó se 'n diu civilisar!

(Del *Affenspiegel* de Munich.)

PARIS-BERLIN AUTOMÓVIL

Una víctima aixafada: la *Revanche*, y aquesta sí que ningú la plorará.

(Del *Humoristische Blätter* de Berlin.)

l' assumpto empantanegat per mor de las grans polémicas que a las Corts s' entaularán.

Restablerta al ff la calma, el govern agafará altra vegada 'l projecte de reformas... y, endavant, tornem'hi que no ha estat res, ¡a estudiar, vinga estudiar!...

—¿Es vritat, senyor Sagasta, que 'ns veném Fernando Póo?

—¡Ave María Puríssima! ¡Quín disbarat més atrós! Havent perdut las Marianas, lloch de retiro molt bo, y del qual bastants democratas deuen guardarne records, ¿ahont dimoni enviariam els liberals espanyols quan hi haguessin agafadas, si ara 'ns veníam aixó?

Desde que 'l gall d' Antequera es al Nort, no s' ha dignat obrir la boca per res: sempre callat com un pal.

—Descantellis, don Francisco— li diuen els seus companys, pero ell, molt serio contesta: —¡Oh, no! Aquí ja brama 'l mar.

—Dónguins un consell d' amich.

¿Qué farém els pobres freres si seguix aquest rum-rum que s' ha alsat contra nosaltres? ¿De debó estém en perill? Tants crits, tantas amenassas, ¿obeheixen al propósit de fernos sortir d' Espanya? ¡Iluminis, aconsellis! ¿Es cert que vé una catástrofe? —No s' escoltin a la gent y prènguin's ho tot ab calma. El govern está resolt a defensá als senyors freres en pago dels grans serveys que han prestat sempre a la patria. No obstant, si 'ls haig de ser franch, ateesas las circunstancias, jo, en el seu lloch...

—¿Qué faría?

—Em provehiría d' árnicia.

—Abur y hasta la tornada.

—¿Ens deixa, senyor Moret?

—Sí; vaig a da una volteta com cada any, pèl extranjer. Necesito mudar d' ayres, doná esbarjo al pensament y, sobre tot, banys, molts banys: a Ostende crech que 'ls pendré.

—Cuydado, don Segimón; quan se banyi, entenment.

—¿Qué vol dir?

—Que no s' ofegui!

—¡Jo aná a fons? ¡Si no pot ser!

¿No recorda que soch 'l home més lleuger del univers?

—Fortificaré Mallorca d' una manera acabada: aquí dugas baterias, allá tres, més enllá quatre; en aquest recó, un castell, en aquell, una muralla; d' aixó 'n farém un fortí, d' alló un turó inexpugnable. ¡Porteu cánones de vint pams! ¡Porteu balas y metralla! ¡Porteu bombas y torpedos! ¡Porteu dimonis y diables... y que vingui l' extranjer, que vingui a armar saragata!

—¡Ay! També a Cuba hi havia molts canóns, molta metralla, molts bombas, molts torpedos, molts dimonis y molts diables, y quan va ser l' ocasió de eridá y formalisarse...

—¿Qué?

—Re; 'l senyor Mac-Kinley li dirá: ell te la paraula.

C. GUMÁ

SORTIRÁ AVIAT

AGENCIA DE MATRIMONIS

Humorada en vers, per C. GUMÁ

Desde aquesta fetxa queda oberta pels nostres corresponals la llista de pedidos.

SUPERBIA

STEM en plé período d' orgullosa intolerancia. Com si la vanitat estés en rahó oposada ab el mérit, com menos valém particular y colectivamente, mes ensuperbits ens sentím.

Qualsevol organisme, fins els que deurían dependre del poble perque el poble es qui 'ls paga, s' inflan com galipaus garriguers quan la opinió els senyala ab el dit retrayentlos algun abús ó alguna etzegalada, y no sapientgen com defensarse, per lligarlos els brassos la culpa, apelan al socorregut sistema d' engallarse, escupí pels caixals y ferse declarar inviolables.

La superbia ho invadeix tot, fins el terreno ahont no deuria trobar estada per estar reservat exclusivament a la humilitat, al perdó y a la mansuetut. La religió católica, tota pau y concordia, es avuy un cau d' ahont surten las veus mes intolerants, las amenassas mes grolleras, els insults mes verinosos. Mal avesats els clericals a tenir sota peu a tothom de rey avall, no volen conformarse a la campanya que 'l poble fá contra d' ells, cansat a la ff de sos estúpits abusos y sas ambicions desenfrenadas.

Cap servidor del poble pot sufrir la mes petita indicació de qui 'l paga. No pot tocarse a la milicia encare que sos serveys estigan molt per dessota dels quartos que 'ns costa; no pot senyalarse a la burocracia per mes que nostra administració pública serveixi sols per empobrir al país y enriqueix a quatre poch escrupulosos; no pot criticarse als polítichs, ni que ab sas imbecilitats reduheixin a Espanya al trist

estat de fer en Europa un paper mes trist que Turquia.

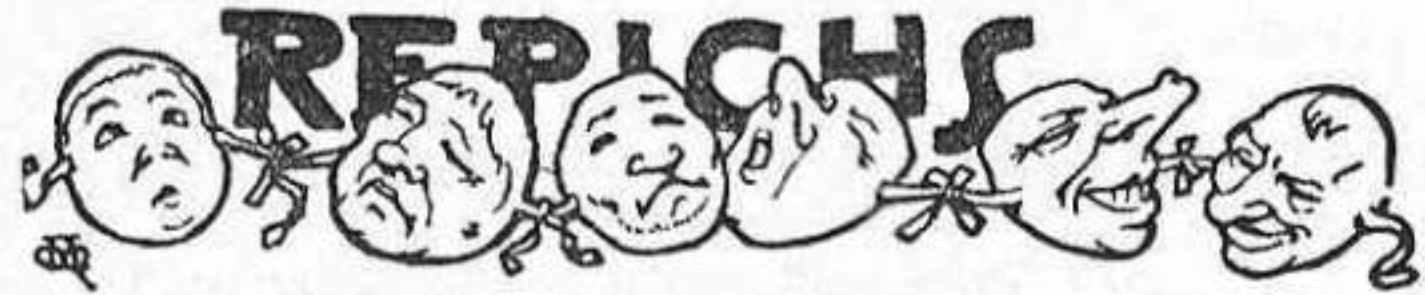
Y aquesta superbia es encomanadissa. Invadeix el terreny artístich y literari y ja no hi ha setmesó poeta que no 's consideri superior a tots els Goettes y Heines haguts y per haver, ni pintor de mamaratxos que no consideri a Velázquez un pobre home.

Es defensen las ideas, no ab rahons sino ab insults contra els partidaris de las ideas oposadas. Tothom es burro menos jo. Si el mirá per sobre l'espallta fes efectivament creixe, s'estiraria tant tothom, competint ab els del vol en elevarse, que aviat la bola del mon vista de lluny, semblaria un erissó enfurrunyat.

Y no n'hi ha per tant. Ni en art, ni en filosofia, ni en literatura, te ningu la veritat agabellada, ni els organismes socials poden esser perfectes, ni pot haberhi institucions inviolables perque la rahó humana ha de tenir imperi sobre tot, ni l'orgull es un argument pera fer apareixe una cosa com a respectable, ni la vanitat dona mérits, ni la superbia pot fer readquirir prestijis perduts.

Pro está tot tant embrutit, tant esgabellat, que per forsa s'ha de robustir ab prestijis falsos tot lo anacrónich é inútil, ja que no tenim prou valor per suprimirho, com fora just y natural.

JEPH DE JESPU

REPICHS

A major part dels nostres polítics en joch, sobre tot els que militan en el camp sagastí, estich segur que si coneguessin íntimament l'història del gran Mendizábal, la comentarien ab la següent frase:

—Havent pogut morir en l'opulència, va morir pobre com una

rata. Decididament no serví pera la política: en Mendizábal era un infelís!

Presas de un pánich injustificat, diumenje de bon matí, la major part de las monjas de un convent de Madrid van tocar pirandó.

Lo qual recorda aquell epígrama catalá del temps de la Revolució de Setembre, a propòsit del desocupo del convent de Santa Clara y que acabava aixís:

—¡A quin temps hem arribat!
¡Fins las monjas desocupant!

Uns quants llanús mataronins están organisant una pelegrinació a Lourdes, haventse recullit ja 60 francs que deurán invertir-se en l'adquisició de un ciri.

Las cocottes (que també a Lourdes n'hi van) quan vegin aquella presentalla dirán:

—¡Vaya un ciri mes llarch y groixut ne treginan els llanús de Mataró!

Hi ha a Barcelona un ensotanet que té la costum de situarse en la plataforma del eléctrich, donant pessichs a las noyas que té al alcans de la seva má.

Si las pessigadas callan, prossegueix la seva tasca agradable: si s'queixan, diu ab tota la frescura:—Dispensi, noya, m' havia equivocot.

Al obrar aixís el molt poca-vergonya s'figurarà cumplir las prescripcions de la Santa Mare Iglesia, y especialment la que diu que s'ha de mortificar la carn.

—Carn per carn—dirá ell—obto per mortificar la de femella.

¿Y no hi haurá ningu que li mortifiqui la seva, de una bona garrotada?

Llegeixo en una correspondencia del Brusi: «Está perfectament demostrat que el sueldo que un gobernador civil disfruta no basta decorosamente ni para sus propias necesidades.»

—Vaja, home, aixó no ho digui.

A tot gobernador li basta pera ferse amich de 'n Jordi 'l de las orellas, y ab l'Eugenia la de la cartilla pera ferse barba d' or.

El ministre de Marina, díu que dintre del seu departament hi haurá una secció encarregada de fet, dels assumptes de la marina mercant, que no deu estar en altre lloch sino al costat de sa germana gran la marina de guerra.

¿Germana gran?... Bé, sí, ja hi ha germanas grans que s'han quedat tan menudas y raquíticas, que semblan fillas de las sevas germanas petites.

Si ara fan dependir d'un mateix ministeri las

duas marinas, estará milló que 'ls hi diguin germanas de llet. Y ja sabem qui las munyirá.

A la Coruña, sembla que s'estava fent un escandalós robo de tabaco, que las pitilleras han descubert.

Velhiaquí perqué la Tabacalera 'ns fa fumar car y dolent. Car, pera ferse de las mermas que li ocasionan las sustraccions; y dolent, perqué 'l que roban es el bó.

La Voz de Galicia, explica aquest robo en un article que titula «Cuento oriental.»

Trobo que aquest es un títol que no pot anar ni ab rodas: aixó no es «Cuento oriental.» aixó es «Historia espanyola.»

Ab ocasió de l'anada a Valladolid de l'associació dels coros de Clavé, publica El Norte de Castilla d'aquella ciutat una carta del senyor Robert y un'altra del senyor Rusiñol, en las que 'ls diputats catalans se congratulan de la germanó entre el poble de Catalunya y 'l de Castilla.

No hem vist reproduhidas aquestas cartas en La Veu de Catalunya, ni es de creure que las publiqui. Y si ho fa, es probable que s'pregui la llibertat de posarhi esmenas, com va fer ab el discurs del senyor Robert a ne 'l Congrés. Si acás adopta aquest sistema, en compte de la Perdú, haurém de dirli la Guatlla.

Gran governador el de Tarragona. Ningú com ell per anar a Tortosa, ser obsequiat ab un ápat, beure, alegrarse y dirigir-se a la estació per retornar a la capital de la seva ínsula.

Allí s'troba ab un mosso vell, que veient a aquell senyor fent tentinas, y que per lo tant no podent may figurarse que siga un governador de provincia, deixa de descubrir-se... Y 'l governador, electricitat me li venta bofetada y li romp el bastó de mando a las costellas.

Després de lo qual se dirigeix com un toro al jefe d'estació, y sense més ni més li plantifica 500 pessetas de multa y mana detenirlo.

¡Y aquest home s' diu Melero!... (productor de mel)

Jo, govern, no 'l destituiria pas, com molts dema-

La sombra de Mendizábal

MENDIZÁBAL:—¿Y tú ets el meu hereu? ¡Jamay!

SAGASTA:—Veyas si ho soch, que m'estich menjant la llebra que tú vas alsar.

nan, ja que gobernadors de la seva empenta fan honor a una situació política.

Lo únich que faria en tot cas, sería cerciorarme de la seva aptitud, sometentli la resolució del següent problema:

«¿Cóm s' explica que 'l vi y 'ls licors qu' están tan quiets dintre de las botellas, una vegada trascolats al cos bullin y donguin a n'aquest 'l esbranzida dels gats enfurrunyats?»

Si 'l Sr. Melero—home práctic—me resolía satisfactoriament el problema, en lloch de destituirlo, li donaria un ascens.

Durant l'istiu díu que 'ls ministres se dedicarán a estudiar las reformas que s'han de fer.

Ja m'hi jugo 'l coll desd' ara, qu' en materia de reformas no passarán de la primera sílaba.

Total: re.
Y lo restant servirá perque ningú puga dir que no han guardat las formas.

Un periódich molt llegit, Le Français de París, publica l'altre día un curiós article sobre 'l rey d'Espanya D. Alfonso XIII y la seva próxima proclamació com a major d' edat.

L'articulista relata y estudia las circunstancias en que va neixe 'l rey, las malalties que ha tingut y l'educació que se li ha donat.

Questions totes ellas interessantíssimas que a Fransa poden tractarse; pero que aquí...

Son cosas que duhen qua y ha de callar 'l opinió: per ahar la vritat nua, la portan a la presó.

SOLUCIONS

A L'INSERTAT EN L'ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA.—Cu-re-ta.
 2. ANAGRAMA.—Una—Nua.
 3. TRENCA-CLOSCAS.—Carlota de Mena.
 4. GEROGLÍFICH.—Tres y la Maria sola.
- Han endevinat totes ó part de las solucions del número anterior els caballers: Prat y Ullés, J. Torres y Badiella, J. Carreras C., Un reventa tronas, Un guardia civil catalanista y Agustí Ullés.

ENDEVINALLAS

XARADA

Consonant trobarás tú en hui: igualment veurás que sona segona; y en la solfa veurás qu' es la tres.
Ara, lector, ab lo dit, pensant un xich veurás qu' es nom del jefe de un partit en Prima-segona-tres.

VI VACA

TRENCA-CLOSCAS

TERESA GALAR

SILS

Formar ab aquestas lletas lo títol d'una comedia catalana en un acte.

UN GANXÓ

GEROGLÍFICH COMPRIMIT

NAT
EN

NINUS NANUS

CORRESPONDENCIA

Caballers: Prat y Ullés, Catalá Nista. Un partidari de Lerroux, Agustí Munistrol, J. Cristiá Llombart, i del llapis a la orella, Val, M. Llonch, G. Trias Gaduana, Un reventa tronas, Un estiuenc K... buta, Un palamench, A. Jella, Jordi Llech, Felip Barata: No pot ser; de cap de las maneras.

Caballers: Albertet de Vilafranca, A. Ribas Ll., Un assistent assistit, J. Carreras C., G. Artigas Dauna, Bianchi, E. Zola y B., Un guardiacivil catalanista, Noy de la Estació: Está bé, está bé; molt bé, molt bé.

Caballers: Q. R., J. O. B., Fidel Delfí, J. Starsmsa, Ernest Prats, C. M. i J., J. Ferrer B., A. C. G., B. Cavaller, A. Ll. y E. G.: Robut y gracias.—J. Bosch y R.: Ho sentím, pero aquest cop no va res.—Noy de la sal de Premiá: L'idea s'assembla massa a la d'un poema de l'Apelles. No hi ha que dir que la forma s'hi assembla poch.—J. Roldós: Ab gust publicaríam el seu treball, si no 'ns recordés una poesia de 'n Lluís C. Calliç publicada en l'Almanach Campana de 1899.—A. G. P.: ¡Es tant fluixet!—Noy Tendre: Avans d'atrevir-se ab els sonets, procuri madurar las facultats.—Nauj Ilij Itram: Ja fa riure, ja; pero no fa esqueixar.—F. Castellá: ¿Sobres consonant de equívocas? ¡Visca la frescura! La xarada bueno.—Cedó Claramunt: ¡Potser, senyor Claramunt, n'aprofitarém algun.—Jordi Henrich del Castell: No 'ns resulta.—F. B. y M.: Els llibres ja están servits, Dels epigramas qu' envia, n'hi ha un que no s'pot agafar per enloch de tant cohent.—H. Hacha: Total res.—L. Ll.: Es del género neulat.—Pota de Pardal: Ab una sola pota no podria caminar; rebín un'altra que bé se la mereixen aquests versos a una ingrata.—G. B.: De vegadas hi fa molt 'l humor ab que un se troba.—R. Homedes Mundo: Tan sols la intima es aprofitable y encare no es gran cosa.—E. D. M.: No té cap interès.—Albert Griera: Celebrém lo del literat. De lo altre estém disposats a creure que vosté té tota la rahó. Veli aquí.—J. G.: Millor sería que s' dignés enviarnos altra cosa.—Jaume Palau: El savi del calaix díu que no té cap remey pels que s'en van, sobre tot si portan molta pressa. De tots modos, ens ha dit, dígnli que si se 'n va... passihobé.—J. Roca: No 'ns utilisa; es massa llarch, per l'assumpo que tracta.—Miquel Nómira: Es excessivament llarga, pero ¿quí sab?

—Ferrán: Me sembla a mí que 'l doctor ho faria molt millor.—P. L. T. L.: Es més fluix que 'l cotó fluix.—J. Cristiá Ll.: Poch ó molt anirà.—Platón Peig: La seva composició 's veu qu' es feta ab patró.—A. Todó: L'apunte no 'ns serveix. Tindrém molt gust en que 'ns honri ab las fotografias que 'ns parla.—Plat de Peix: Els hi falta el sentit epigramatich.—J. Moret de Gracia: D' alló de la xarada no 'n fassi cabal. Suceheix cada sovint. Els cantars van bé; y lo demés també.—Ricart A. O.: Es defectuosa.—Ramón Renom: Algun acudit.

Pronto aparecerá

EL

PROLETARIADO MILITANTE

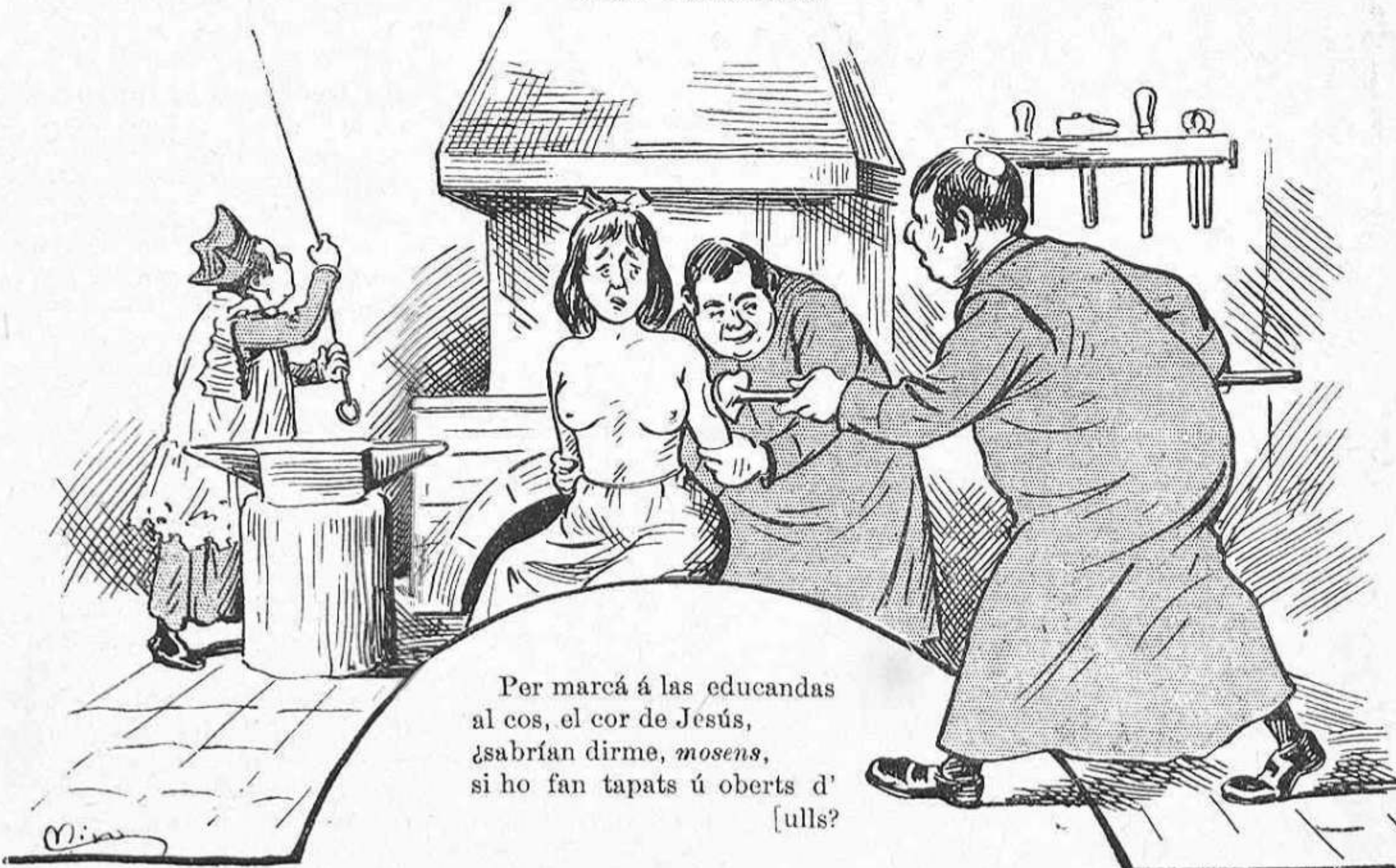
POR

ANSELMO LORENZO

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8.

Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

La marca

Per marcá a las educandas al cos, el cor de Jesús, ¿sabrian dirme, mosens, si ho fan tapats ú oberts d' ulls?